

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

UGOVOR O SKLADIŠTENJU - DUŽNOST NAKNADE TROŠKOVA

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda br. II Pž-1700/89-2 od 23. listopada 1990.

Vijeće: mr. Andrija Eraković, mr. Pave Dević,
prof.dr. Branko Jakaša

Troškove uskladištenja i druge zavisne troškove dužan je naknaditi skladištaru onaj tko mu je dao nalog za uskladištenje - Na ovu dužnost ne utječe ni okolnost da je uskladištena roba za vrijeme uskladištenja prodana trećoj osobi -Ta okolnost može biti relevantna za odnos između kupca i prodavatelja s obzirom na klauzule ugovora o kupoprodaji uskladištene robe.

Tužitelj je otpremnik. U tužbi kojom tuži dva tuženika navodi da mu moraju platiti iznos koji je on platio za skladištenje, jer su mu obojica dali nalog da se roba uskladišti.

Prvostepeni sud je tužbu odbio, jer tužitelj tijekom postupka nije dokazao da su tuženici bili u ugovornom odnosu s tužiteljem.

Drugotuženik je u međuvremenu, dok je roba bila uskladištena, robu predao trećoj osobi.

Pravovremeno podnesenom žalbom tužitelj pobija presudu zbog svih razloga iz čl.353.st.1. ZPP s prijedlogom da se preinači, citirani platni nalog održi u cijelosti i da se tuženicima naloži da tužitelju naknade trošak prvostepenog i drugostepenog postupka ili da se presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U žalbi navodi da su tuženici nalogodavci iz ugovora o otpremanju (špediciji), a da se obveza tuženih na plaćanje troškova uskladištenja, koje je tužitelj imao u izvršenju naloga o otpremanju, temelji na odredbi čl.841.st.1 Zakona o obveznim odnosima (Službeni list SFRJ broj 29/78, 39/85 i 46/85 - u nastavku teksta ZOO).

Pasivnu legitimaciju tuženih u ovom sporu tužitelj dokazuje sadržajem teleksa broj 9746 kojeg je drugotuženik uputio tužitelju dana 8.02.1986. obavještavajući tužitelja da je kukuruz prodao na bazi pariteta FOB Koper kupcu "Industrija-import" Titograd, Predstavništvo Ljubljana, time da su u cijenu uračunati svi troškovi zaključno s utovarom na brod kao i teleksa broj 984 od 18.11.1986. kojim je prvotuženik "dao nalog tužitelju za prijenos prava disponiranja robom na "Intereuropu" Koper po kojem nalogu je tužitelj uredno postupio".

Odgovor na žalbu je podnio prvotuženik.

U podnesku navodi da tužitelj do zaključenja glavne rasprave nije ničim dokazao da bi prvotuženi bio u ugovornom odnosu s tužiteljem, posebno ne nalogodavac iz ugovora o otpremanju (špediciji) i slijedom toga u obvezi tužitelju platiti utuženi iznos.

Predložio je da se žalba tužitelja odbije kao neosnovana te potvrdi presuda prvostepenog suda u dijelu u kojem je odlučeno o tužbenom zahtjevu prema prvotuženiku. Zahtijevao je trošak odgovora na žalbu.

Žalba je djelomično osnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz čl.365. st.2. ZPP ovaj drugostepeni sud je utvrdio:

- da je presuda donesena u postupku u kojem nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl.354.st.2. ZPP;
- da je presuda pravilna i zakonita u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev odbijen prema prvotuženiku, jer je na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pravilno primijenio materijalno pravo;
- da presuda nije pravilna u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev odbijen prema drugotuženiku jer je prvostepeni sud pogrešno ocijenio isprave na kojima je utemeljio presudu i s tim u vezi pogrešno primijenio materijalno pravo.

Iz isprava priloženih spisu, te računa Luke Koper broj 372 od 10.12.1986. i virmanskog naloga tužitelja od 17.12.1986, proizlazi da je tužitelj, kao ostavodavac iz ugovora o uskladištenju, platio Luci Koper (skladištaru) iznos od dinara 253,40 (ranije dinara 2,533.718) za uskladištenje kukuruza u razdoblju od 15.08.1986. do 19.11.1986. što na troškovima platnog prometa iznosi ukupno utuženi iznos od dinara 258,40 (ranije dinara 2,584.392).

Za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtijeva potrebno je utvrditi da li je tužitelj sklapajući ugovor o uskladištenju kukuruza, postupao kao otpremnik (špediter) tj. ugovor o uskladištenju sklopio u svoje ime a za račun jednog ili oba tuženika kao nalogodavatelja i slijedom toga da li su mu tuženici temeljem čl. 841.st.1. ZOO obvezni naknaditi utužene troškove koji su učinjeni radi izvršenja naloga o otpremanju stvari.

Prvostepeni sud je pogrešno ocijenio isprave priložene spisu i to telekse drugotuženika upućene tužitelju dana 8.11.1986. pod brojem 9736 (list 24) i broj 9746 (list 43) ugovora o prodaji kukuruza sklopljenog dana 8.08.1986. između drugotuženika i "Industrija

-import" Titograd, Predstavništvo Ljubljana, pod brojem 014/2271 (list 12) i teleksa drugotuženika upućenog kupcu kukuruza dana 27.08.1986. po brojem 9273 (list 13) kada je zaključio da između tužitelja kao otpremnika i drugotuženika kao nalagodavatelja nije sklopljen ugovor o otpremanju.

Naime, upravo sadržaj navedenih teleksa, te priznanje drugotuženika u prigovoru protiv platnog naloga da je obavezan platiti tužitelju troškove uskladištenja za period od 15.08.1986. do 25.08.1986. kada je kupac trebao preuzeti kukuruz i ukrcati na brod, ukazuje da je između tužitelja i drugotuženika sklopljen ugovor o otpremanju, a tužitelj je kao otpremnik izvršavao dispozicije drugotuženika u odnosu na uskladištavanje i iskladištavanje kukuruza, pa je slijedom toga tuženik obavezan temeljem čl.841. st.2. ZOO tužitelju naknaditi sve troškove uskladištenja jer su učinjeni radi izvršenja naloga o otpremanju stvari.

Pri tome okolnost što je nakon sklapanja ugovora o otpremanju sklopljen ugovor o prodaji kukuruza između drugotuženika i "Industrija-import" Titograd, Predstavništvo Ljubljana pod brojem 014/2271 od 8.08.1986. nije od utjecaja na postojanje ugovora o otpremanju između tužitelja i drugotuženika i na obvezu drugotuženika da tužitelju naknadi troškove uskladištenja kukuruza nastale do ukrcanja kukuruza na brod odnosno predaje preostale količine od 518.470 kg kukuruza preostalog od izvoza firmi "Intereuropa" Koper.

Sklapanjem ugovora o prodaji novi kupac nije ipso facto postao i nalagodavatelj iz ugovora o otpremanju.

Pri tome treba istaći da iz sadržaja teleksa broj 9273 od 27.08.1986. (list 13) - kojeg je drugotuženik uputio kupcu "Industrija-import" Titograd, Predstavništvo Ljubljana i u kojem navodi da će kupcu ukoliko ne preuzme robu do 25.08.1986. "zaračunati skladišninu prema tarifi luke Koper" - kao i iz odredbe čl. 5. ugovora u kojem se navodi da se roba nalazi u skladištu "Centroproma" u luci Koper te da su u cijenu uračunati svi troškovi zaključno s utovarom na brod, što znači i troškovi uskladištenja

- proizlazi da je postojala obveza drugotuženika da snosi troškove uskladištenja do predaje stvari na brod.

Tvrdnja drugotuženika tijekom postupka da je bio obvezan plaćati troškove uskladištenja samo do 25.08.1986, tj. do dana kada je kupac trebao iskladištiti kukuruz radi ukrcaja na brod, relevantna je samo u eventualnom regresnom sporu između drugotuženika i kupca kukuruza, a ne i za ocjenu osnovanosti zahtjeva tužitelja (otpremnik) prema drugotuženiku kao nalogodavatelju.

S obzirom na izloženo trebalo je temeljem čl.373.toč.3. i 4. ZPP pobijanu presudu preinačiti u dijelu u kojem je odlučeno o tužbenom zahtjevu prema drugotuženiku te tužbeni zahtjev prihvatiti i citirani platni nalog u tom dijelu održati na snazi (čl.451.st.4. ZPP).

Odluka o troškovima postupka povodom žalbe tužitelja u odnosu na drugotuženika temelji se na odredbi čl.166.st.2. u vezi s čl.154.st. 1. i 155.st.2. ZPP. Tužitelju je trošak odmjeren za taksu na presudu u iznosu od dinara 3,10 i na žalbu u iznosu od dinara 12,40 te po odvjjetničkoj tarifi za pristup punomoćnika na ročište 17.11.1988. (Tbr.9.toč.2. i Tbr.41.) dinara 6,40 te na ročištu dana 10.01.1989. i 14.02.1989. (Tbr.9.toč.1. i Tbr.41.) po dinara 12,90.

Pravilno je stajalište prvostepenog suda da prvotuženik nije pasivno legitimiran u sporu, jer s tužiteljem nije sklopio ugovor o otpremanju. Slijedom toga nije obvezan tužitelju naknaditi troškove uskladištenja koji su predmet spora i to zbog razloga navedenih u obrazloženju ove presude iz kojih proizlazi da je s tužiteljem u ugovornom odnosu bio samo drugotuženik.

S obzirom na izloženo trebalo je temeljem čl.368. ZPP odbiti žalbu tužitelja djelomično kao neosnovanu te potvrditi presudu prvostepenog suda u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev prema prvotuženiku.

Mr. Pave Dević
sudac Privrednog
suda Hrvatske

Summary

THE WAREHOUSING CONTRACT - THE OBLIGATION TO PAY THE COSTS

The person giving an order for the warehousing of the goods is obliged to pay the warehousing costs - This obligation is not affected by the fact that the goods have been sold to a third person during the time of warehousing - Nevertheless, the sale of the goods to a third person could be relevant to the relations between the buyer and the seller with regard to the stipulation of the contract of sale.